

Osavuosisikatsaus 31.8.

KH 21.10.

KOKONAISTALOUS

Väestö- ja työttömyyskehitys

Lempäälän väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutiedon 31.08.2024 mukaan 24 838. Väestönkasvu vuoden 2023 lopun viralliseen väkilukuun (24 711) verrattuna on +127 asukasta (+0,5 %). Vuodenvaihteeseen verrattuna alkuvuoden kasvu on kohdistunut pääasiassa työikäiseen 19–64-vuotiaiden väestönosaan, mutta myös yli 75 -vuotiaiden määrä on kasvanut. Varhaiskasvatus- ja peruskouluikäisten lasten yhteismäärä on laskenut vuodenvaihteesta yli 50:llä.

Lempäälän työttömyysaste 31.08. on 7,4 %. Vuonna 2023 vastaavana ajankohtana työttömyysaste oli 7,0 %. Lempäälän työttömyysaste on tällä hetkellä Tampereen kaupunkiseudun 3. alhaisin ja Pirkanmaan TE-toimiston alueen 7. alhaisin. Pirkanmaan TE-toimiston alueella työttömyysaste 31.08. on 10,6 % (edellisvuonna 10,2 %).

Toimintatuotot ja toimintakulut

Elokuun lopun taloustoteumia verrataan jo vuodelle 2024 vaikuttaneiden sopeutusohjelmatoimien mukaiseen kesäkuussa hyväksyttyyn muutostalousarvioon. Kesäkuussa hyväksytyllä muutostalousarviolla käyttötalouden menomäärärahoja vähennettiin 536 300 € ja toimintatuottoja lisättiin 300 000 €.

Toimintakulujen kokonaistoteuma on 58,1 milj. € / 65,2 %. Toimintakatteen eli käyttötalouden nettomenojen toteuma on 48,9 milj. € / 66,6 %. Toimintakatteen korkeampi toteuma-% selittyy etenkin maa-alueiden myyntivoittojen 2,3 milj. €:n tuloarvion alhaisesta toteumasta (noin 18 %). Muut toimintatuottojen osa-alueet toteutuvat talousarvioon nähden ennakoidusti. Henkilöstökulujen toteuma, runsaat 32,6 milj. € / 66,4 %, on pysynyt hyvin talousarvion mukaisena huolimatta keväällä voimaan astuneista sopimuskorotuksista. Sekä palveluostojen että aine- ja tarvikemenojen toteumat ovat edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa alhaisemmalla tasolla.

Verotulot ja valtionosuudet

Lempäälän verotuloarvio vuodelle 2024 on vajaat 62,6 milj. €. Elokuun loppuun mennessä verotilityksiä on kertynyt 41,5 milj. € / 66,3 %. Viimeisimmän verotuloennusteen mukaan tuloarvio alittuisi noin 0,4 milj. €:lla, mutta tieto tarkentuu loppuvuoden maksuunpanotietojen perusteella. Kuntaliitto tarkentaa kunnittaisia verotuloennusteitaan vielä ainakin kerran loppuvuoden aikana.

Valtionosuuksien tuloarvio 19,7 milj. € on viime kuukausina tarkentunut valtakunnallisten laskelmien perusteella. Tuloarvio alittunee tämänhetkisen tiedon perusteella noin 0,3 milj. €.

Investointiosa

Talousarvion investointiosan bruttoinvestointien määräraha on keväällä tehtyjen määrärahatarkistusten jälkeen 34,3 milj. €. Bruttoinvestointien toteuma on elokuun lopussa jo 74,1 % eli edellisvuosiin verrattuna investointeja on ajoittunut alkuvuoteen selvästi enemmän. Syynä poikkeuksellisen suureen investointitoteumaan ovat samanaikaisesti toteutuksessa olevat Sääksjärven koulun, Saikan alueinfran ja Saikan koulun rakentamishankkeet. Kooste investointien toteumasta on oheisessa taulukossa.

Yhdyskuntalautakunta on omassa toiminnassaan ja talouden seurannassaan ottanut huomioon kunnanvaltuuston aiemmin edellyttämät kehittämisteemat infrahankkeiden toteuttamisessa ja hankekustannusten seurannassa.

INVESTOINNIT 1 000 €	TA 2024	Muutos	MTA 2024	TOT 31.8.	TOT %
Kiinteä omaisuus	-850	-1 200	-2 050	-2 466	120,3
Irtain omaisuus	0	0	0	0	
Talonrakennus ja liikuntapaikat	-20 510	-4 200	-24 710	-19 800	96,5
Liikenneväylät ja viheralueet	-6 055	0	-6 055	-3 094	51,1
Kunta yhteensä, netto	-27 415	-5 400	-32 815	-25 360	77,3

Investointiohjelma	TA 2024	Muu- tos	MTA 2024	TOT 31.8.	TOT %
Kiinteä omaisuus	-850	-1 200	-2 050	-2 466	120,3
Maan osto	-1 000	-1 200	-2 200	-2 161	98,2
Maan myynti	150		150	3	2,1
Kiinteistöjen liittymismaksut (ei palautettavat)				-309	
Irtain omaisuus	0	0	0	0	
Investointien bruttomenot	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0	

Talonrakennus ja liikuntapaikat	-20 510	-4 200	-24 710	-19 800	80,1
Investointien bruttomenot yht.	-21 350	-4 200	-25 550	-19 800	
Rahoitusosuudet yht.	840	0	840	0	
Liikuntapaikkojen investoinnit	-50		-50		0,0
Halkolannotko	-300		-300	-282	94,1
Kiinteistöjen peruskorjaukset	-2 900		-2 900	-2 084	71,8
Lempäälä-areena	0	0	0	-636	
Sääksjärven koulun peruskorjaus	-1 100	-700	-1 800	-1 632	90,7
Sääksjärven koulukeskuksen laajennus	-9 000	-1 500	-10 500	-9 266	88,2
Saikan päiväkotit ja koulu	-8 000	-2 000	-10 000	-5 900	59,0
Liikenneväylät ja viheralueet	-6 055	0	-6 055	-3 094	51,1
Investointien bruttomenot yht.	-6 550	0	-6 550	-3 146	48,0
Rahoitusosuudet yht.	495		495	51	10,4
Yritysalueet	-250		-250	-73	29,2
Keskustan rakentaminen	-450		-450	-227	50,4
Kaava-alueet	-5 400		-5 400	-2 581	47,8
Yleiset alueet	-350		-350	-208	59,5
Yhteishankkeet	-100		-100	-56	56,3
Kunta yhteensä netto	-27 415	-5 400	-32 815	-25 360	77,3

Lempäälän kunta yhteensä	TA 2024	Muutos	MTA 2024	TOT 31.8.	TOT %
Investointimenot	-28 900	-5 400	-34 300	-25 415	74,1
Investointitulot/ Rahoitusosuudet	1 335	0	1 335	51	3,8
Investointitulot/ Omaisuuden luovutustulot	150	0	150	3	2,1
Investoinnit netto	-27 415	-5 400	-32 815	-25 360	77,3

Toteutuneiden investointien perustelut

KIINTEÄ OMAISUUS

Kiinteän omaisuuden hankintaan on käytetty yhteensä n. 1 978 490 € (n. 61 ha) ja tonttialueita on myyty n. 510 000 € (n. 5,1 ha) 31.8.2024 mennessä.

IRTAIN OMAISUUS

-

LIIKUNTAPAikka- JA TALONRAKENNUSINVESTOINNIT

Liikuntapaikkojen investoinnit

Olemassa olevien liikuntapaikkojen korjaushankkeet ja pienet perustamishankkeet hankeryhmälle varatusta 50 000 eurosta käytetään 13 000 euroa Asemakylän Kylmäkorventien leikkipaikan vesipostin toteutukseen, mikä on lähes valmis 31.8.2024. Määrärahan jäljellä olevalla osuudella uusitaan Lempoisten uimalan pienempi laiturisi syksyn aikana 2024, Yhdyskuntalautakunta on hyväksynyt esityksen. Tavoitteena uusia pidempi laiturisi keväällä 2025.

Halkolan liikuntapuiston viimeisen osuuden työt ovat valmistuneet 12.8.2024.

Talonrakennusinvestoinnit

Saikantalons KVR-urakoitsijan valinta on tehty. Hankkeen kehitysvaihe on toteutettu yhdessä käyttäjien kanssa ja urakoitsijavalinnan ehtona olleet säästöt löydetty. Rakennuslupa on saatu ja rakennustyöt ovat käynnistyneet kesäkuussa 2024. Rakennuksen perustamissyvyys osoittautui urakkalaskennan mukaisesta tutkimustiedosta poiketen todellisuudessa paljon syvemmäksi, mistä on aiheutunut hankkeelle lisäkuluja ja pientä aikatauluviivettä. Hankkeen taloudellinen ennuste näyttää kuitenkin, että hankkeelle varattu kokonaisinvestointimääräraha riittää ja aikatauluviive ei vaaranna Asuntomessuja ja kohteen käyttöönottoa.

Sääksjärven koulukeskuksen laajennushanke etenee aikataulussa, käynnissä on rakennuksen sisätyöt ja pihatyöt. Merkittävämpiä lisätoita on aiheutunut yhden lohkon perustamistavan muutoksesta maanvaraisesta paaluperusteiseksi ja talvilisätoista, johtuen rakennustöiden käynnistymisen viivästymisestä keväältä 2023 loppuvuoteen 2023. Hankkeen taloudellinen ennuste näyttää, että hankkeelle varattu kokonaisinvestointimääräraha riittää ja laajennuksen työt valmistuvat urakkasopimuksen mukaisessa aikataulussa.

Kiinteistöjen peruskorjaukset

Sääksjärven koulukeskuksen kesän 2024 peruskorjaustyöt on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Viimeiset osat tehdään kesällä 2025.

Sääksjärven koulun nykyisen koulun osuudella on tehty kesällä 2024 energiansäästötakuu-urakka, mikä pääosin valmistui elokuun aikana. Urakan viimeiset säädöt saatetaan loppuun tammi-kuun 2025 loppuun mennessä.

Hakkarin koulun C-solu on peruskorjattu kesällä 2024, missä lattian ja seinän tiivistykset uusittiin, sekä lattia- ja seinäpinnat uusittiin ja valaisimet uusittiin.

Kuokkalan koulun liikuntasalin osuus on peruskorjattu kesällä 2024. Vanhan koulun loput alueet peruskorjataan kesien 2025–2026 aikana. Peruskorjaus käsittää myös tarvittavat talotekniset muutokset.

ARA:n tukemat lämmitystapamuutostyöt (maakaasusta eroon) on tehty pääosin loppuun 31.8.2024. Maalämpöön siirtyy Kuokkalan koulu, sekä Kuokkalan kulman ja Leikkiniityn päiväkodit. Kaukolämpöön siirtyy Moisio koulu, sekä Aurinkolinnan ja Siskonlinnan päiväkodit.

LIIKENNEVÄYLÄT JA VIHERALUEET

Yritysalueet

Ideaparkinkatu: Ideaparkinkadulla toteutetaan uusi kevyen liikenteen väylä Ideaparkinkadulta Lempäälä-Areenalle. Urakassa Ideaparkinkadun ja Ruokosmetsänkadun risteykseen rakennetaan liikennevalot, bussipysäkkiä siirretään lähemmäksi Ruokosmetsänkatua ja alueen opastusta parannetaan. Muutostyöt ovat käynnissä ja valmistuvat lokakuussa.

Keskustan kehittäminen

Nuijanaukio: Valkeakoskentien reunaan vanhan S-marketin tontinpuolelle rakennetaan tuplamuuntamo, joka palvelee korttelia 114. Muuntamon rakentamisen yhteydessä Valkeakoskentien kevyen liikenteen väylältä rakennetaan porrasyhteys Nuijanaukiolle. Hankkeen suunnittelu on loppusuoralla ja lupa vireillä kunnan rakennusvalvonnassa.

Kaava-alueet

Saikka: asuntomessualueen väylät ovat lähes kaikki tehty valmiiksi pois lukien pinnat. Vuoden 2024 aikana Saraintie rakennetaan valmiiksi viimeisiä pintoja myöden sekä Kuljuntie pl. kiertoliit-
tymien keskustojen kiveykset ja keskustojen koristeet. Saikan alueen puistojen rakentaminen sekä loppujen väylien pinnoitukset ja viimeistelytyöt toteutetaan vuosina 2025 ja 2026.

Linnajärventie: Hanke on kilpailutettu ja työt alkoivat toukokuussa. Hanke on jaettu pääurakkaan ja optiourakkaan, vuonna 2024 parannetaan Harjastie, Linnajärventie, Tapsantien ja Tapsankuja. Linnajärventie muuttuu yhteiskaduksi, jossa ajoradalla tiemaalauksin osoitetaan reitti ajoradalla pyöräilijöille. Työt on käynnissä.

Humalamäki: Hanke on jaettu kahteen osaan, tänä vuonna toteutetaan alueen pohjoisosan kadut ja vuonna 2025 eteläosan kadut ja puisto. Asuinalueen ja junaradan väliin rakennetaan meluvalli, joka rakentuu osittain rengasleikkeestä maaperän huonon kantavuuden vuoksi. Työt on käynnissä parhaillaan.

Mäkisenpelto: Mäkisenkuja saneerattiin yhteishankkeena Lempäälän Veden kanssa. Kadulle toteutettiin kestopäällyste pintaan ja rakennettiin valaistus. Olemassa oleva tienpohja maisemointiin ja nykyiset tonttiliittymät yhdistettiin uuteen katuun. Kohde on saatu valmiiksi.

Hakatie: Hankkeessa uusitaan päällyste, kerrosrakenteet, katuvalaistus ja parannetaan erityisesti kuivatusta. Kohteen toteutus aloitettiin elokuussa ja valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Notkotie: Hankkeessa uusitaan kadun kerrosrakenteet, valaistus, kuivatus ja kestopäällystetään pinta. Työt on käynnissä.

Yleiset alueet

Yhdyskuntalautakunta päätti kokouksessaan 9.4.2024 §51 vuoden 2024 päällystysurakasta ja urakkaa on toteutettuksesä aikana päätöksen kohdeluettelon mukaisesti. Kohteet on toteutettu pieniä paikkauskohteita lukuun ottamatta.

Katuvalaistuksen työohjelmaa on laadittu yhteistyönä urakoitsijan kanssa, kohteiden toteutuksen käynnistymisessä on ollut viivettä.

Yhteishankkeet

Pohjoisrinteen kiertoliittymän eli Kuljuntien, Helsingintien ja tulevan yritysalueen tiesuunnittelu on käynnissä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.

Rahoituskulut ja velka

Kunnan investointiosan toteuma on aientanut myös vuoden 2024 talousarvion 29,2 milj. €:n uuslainanottoa ja kiristänyt maksuvalmiutta selvästi. Huomion arvoista on, että investointimenojen määrärahakorotuksista huolimatta rahoituslaskelman uuden pitkäaikaisen lainanoton määrää ei ole kasvatettu vaan rahoitus on toteutettu kassan maksuvalmiutta pienentämällä.

Uutta pitkäaikaista lainaa on elokuun loppuun mennessä nostettu 22,4 milj. € ja lainojen lyhennykset vastaavana aikana olivat 6,4 m€. Tilinpäätökseen verrattuna lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja on taseessa elokuun lopussa yhtä paljon kuin tilinpäätöshetkellä.

Kunnan asukaskohtainen velkamäärä 31.8.2024 on 4 511 €/asukas. Voimassa olevan esittämistavan perusteella velkamäärän tunnusluvusta 141 €/asukas on kunnan konsernitiliä käyttävien tytäryhtiöiden positiivisia tilisaldoja eli pelkkä peruskunnan ulkoinen korollinen velka/asukas on noin 4 370 €/asukas.

Loppusyksystä 2022 alkanut markkinakorkojen nopea nousu on taittunut lievään laskuun kesäloman jälkeen. Markkinakorkojen muutos vaikuttaa myös käyttötalousosan kiinteistöleasing- ja irtaimen rahoitusleasingkustannusten kasvuun. Korkosuojausten tilanne on pidetty ennallaan eli suojausten pääomamäärä on yhä vuoden 2023 tilinpäätöksen liitetiedon mukainen.

Sopeuttamisohjelma 2024–2026 ja kokonaistalouden tervehdyttäminen

Kesäkuussa hyväksytty kokonaistalouden suunnitteluohje vuosille 2025–2027 sisältää sekä huhtikuussa päätetyn sopeutusohjelman toimeenpanovaikutuksen että talousarvion 2025 laadintaa varten hyväksytyn lisäsopeutustarpeen. Suunnitteluohjeen tavoitteena on kääntää vuoden 2025 alijäämäinen talousarvionäkymä vuoteen 2027 mennessä ylijäämäiseksi. Samalla vuosikate nousee tasolle, joka riittää valtuuston sopeutusohjelmapäätöksen yhteydessä linjatun 12 milj. € vuosi-investointitavoitteen rahoittamiseen ilman lisävelkaantumista.

Tulevien vuosien kannalta on tärkeää, että myös päättyvä talousarviovuosi 2024 toteutuu mahdollisimman hyvin kokonaistalouden tervehdyttämistavoitteiden mukaisesti.

Tulevien vuosien Lempäälän valtionosuusennusteissa ei oteta huomioon läheskään täysimääräisesti kuntien rahoitusvastuulle siirtyviä lakisääteisiä TE-palvelukustannuksia ja siihen liittyviä työttömyysturvaetusmenojen kasvu-uhkaa. Myös kuntien verotuloennusteisiin odotettu kasvu käynnistyy enemmälti vasta vuosina 2025–2026. Tilannekuva on kuitenkin pystytty ottamaan huomioon vuosien 2025–2027 kokonaistalouden suunnitteluohjeessa.

Kokonaisriskien arviointi

Kuntakonsernin kokonaisriskejä hallinnoidaan Granite-tietojärjestelmässä. Riskien hallinnointi tarkoittaa riskien tunnistamisen ja riskiarvioiden päivittämisen lisäksi riskien hallintakeinojen pohdintaa ja vastuuhenkilöiden nimeämistä. Riskidatassa on 31.8. yhteensä 272 tunnistettua riskiä, joista 86 % on riskiarvioinnin jälkeen seuranta- ja hallintavaiheessa. Keskimääräinen riskiluku, joka saadaan arvioimalla sekä todennäköisyys että toteutumisen seurausvaikutukset asteikolla 1–5 on noussut kymmenyksellä kevään osavuositarkastuksesta ollen 9,6 (max.=25).

Tuloslaskelma

1000 euroa/ulkoiset	TP 2023	TA 2024	Muu- tos- ta- lous- arvio	MTA 2024	Toteuma 31.8.2024	To- teuma%	Määrä- rahaa jäljellä
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 118	2 263	300	2 563	1 560	60,9 %	1 002
Maksutuotot	3 218	3 037		3 037	1 593	52,5 %	1 444
Tuet ja avustukset	2 049	1 341		1 341	1 107	82,6 %	234
Muut toimintatuotot	7 124	8 774		8 774	4 965	56,6 %	3 809
Tuotot yhteensä	15 509	15 415	300	15 715	9 226	58,7 %	6 489
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-47 614	-49 414	328	-49 085	-32 598	66,4 %	-16 488
Palkat ja palkkiot	-38 220	-39 613	274	-39 339	-26 243	66,7 %	-13 096
Henkilösivukulut	-9 394	-9 802	55	-9 747	-6 355	65,2 %	-3 392
Palvelujen ostot	-24 067	-23 095	167	-22 928	-14 829	64,7 %	-8 099
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 273	-6 553	41	-6 513	-3 852	59,1 %	-2 661
Avustukset	-3 445	-4 098		-4 098	-2 325	56,7 %	-1 773
Muut kulut	-6 088	-6 486		-6 486	-4 488	69,2 %	-1 997
Kulut yhteensä	-87 487	-89 646	536	-89 110	-58 092	65,2 %	-31 018
TOIMINTAKATE	-71 978	-74 232	836	-73 395	-48 866	66,6 %	-24 529
Verotulot	63 868	62 564		62 564	41 511	66,3 %	21 053
Valtionosuudet	22 291	19 690		19 690	12 842	65,2 %	6 848
Rahoitustuotot ja -kulut	-925	-575	0	-576	-785	136,2 %	209
Korkotuotot	364	600		600	376	62,6 %	224
Muut rahoitustuotot	595	549		549	291	53,0 %	258
Korkokulut	-1 881	-1 720		-1 720	-1 414	82,2 %	-306
Muut rahoituskulut	-3	-5		-5	-37	750,0 %	32
VUOSIKATE	13 256	7 447	836	8 283	4 703	56,8 %	3 580
Poistot ja arvonalentumiset	-10 050	-11 330		-11 330	-6 938	61,2 %	-4 392
Arvonalentumiset	-27						
TILIKAUDEN TULOS	3 179	-3 883	836	-3 047	-2 235	73,3 %	-812
Poistoeron muutos	-913	575		575	369	64,1 %	206
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	-719		1 200	1 200	1200		
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)							
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	1 547	-3 308	2 036	-1 272	-666	52,4 %	-606

KUNNANHALLITUS

1000e	TP 2023	TA 2024	TA 202 4 muu tos	MTA 2024	To- teuma 31.8.202 4	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	1 523	1 691	0	1 691	1 084	64,1 %
Toimintamenot (ulk)	-10 384	-12 217	91	-12 126	-7 094	58,5 %
Toimintakate (netto)	-8 861	-10 526	91	-10 435	-6 011	57,6 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	1 528	1 691	0	1 691	1 086	64,2 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-10 926	-12 801	0	-12 710	-7 466	58,7 %
Toimintakate (netto)	-9 398	-11 111	0	-11 020	-6 380	57,9 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0,0 %
Muut lask. vyörytystulot	4 033	4 808	0	4 808	3 023	62,9 %
Muut lask. vyörytyskulut	-456	-580	0	-580	-323	55,7 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys me- not sekä poistot)	-11 382	-13 381	0	-13 291	-7 789	58,6 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Elokuun lopussa kunnanhallituksen alaisen palvelusuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 58,5 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 57,6 %. Palvelusuunnitelma toteutuu kokonaisuutena tällä hetkellä ennakoidusti ja elokuun lopun toteuma jopa alittaa talousarvioon varatun tason.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteinä on päätetty lisätä hankintalainsäädännön ja pienhankintaohjeistuksen koulutusta ja hankintojen kontrollointia. Samalla yhtenäistetään ja annetaan täydennyskoulutusta myös eri yksiköiden hankintapäätösten laadintaan. Toimenpiteet jatkuvat loppuvuoden aikana ja näkyvät myös tulevan vuoden toimintojen suunnittelussa.

ELINVOIMAJAOSTO

Elinvoimajaoston alle kuuluvat kunnan elinvoimapalvelut, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelut, Asuntomessut Lempäälässä 2026 -kärkihanke sekä muut kunnan elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä edistävät hankkeet.

Elinkeinojen kehittämisellä ja palveluilla luodaan edellytyksiä elinkeinoelämän kasvuun ja kehittymiselle Lempäälässä, oli sitten kysymys uusyrityksistä, kunnassa jo olevista yrityksistä tai potentiaalisista Lempäälään sijoittuvista yrityksistä. Tavoitteena on yritysten, työpaikkojen ja verotulojen lisääntyminen kunnassa. Lempäälän kunnan strategia, Lempäälä - Kunta, joka sanoo kyllä, korostaa Lempäälän tunnetuksi tekemistä ja hyvän palvelun merkitystä koko kuntakonsernin menestystekijänä.

Lempäälän Kehitys Oy toteuttaa strategiaa "Menesty Lempäälässä" -palveluprosessin kautta.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Kunnan yritystonttivaranto (8/2023) on 26 ha ja sen laskennallinen myyntiarvo on 6,2 M€	Myydään tai vuokrataan 30 % vuoden alussa vapaana olevan tonttivarannon myyntiarvosta. Myyntineuvotteluja käydään 50 % vuoden alussa vapaana olevasta tonttivarannon määrästä.	Varattu/myyty 4 tonttia (5,1 ha / 1,28 M€), joista 2 tontilla on rakennustyöt valmistuneet. Neuvotteluja on käyty alkuvuoden aikana kaikista (=100 %) vapaana olevista yritystonteista.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Laaditaan koko kunnan matkailun yleissuunnitelma ja käynnistetään Vaihmalan alueen matkailuvision toteuttaminen 1. asemakaavahankkeen kautta ja 2. kehittämishankkeena.	Matkailun yleissuunnitelma laadittu. Vaihmalan matkailuvision toteuttamiseksi on haettu hankerahoitusta.	Matkailun yleissuunnitelman laadinta on aloitettu. Vaihmalan alueen matkailuvision toteutus etenee asemakaavan laatimisen kautta.	Toteutuu

Kasvu ja elinvoima	Työttömyysaste pysyy matalana, tavoitetaso on alle 7,5 %. Nuorten työttömien määrä vähenee.	Työttömyysaste Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä	Työttömyysaste Lempäälä 7,4 (Vesilahti 6,6) Alle 30-vuotiaita työttömiä nuoria 148 (Vesilahti 24), kun vuotta aiemmin heitä oli 150 sisältäen vesilahtelaiset. Pitkäaikaistyöttömiä 284 Lempäälä ja Vesilahti 49	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Maaseutupalvelut toteuttaa vuosittain asiakaspalvelukyselyn ja ohjaa sähköisen asioinnin mahdollistamia uusia toimintoja pääasialliseksi toimintatavaksi.	Asiakaspalvelukyselystä saatu palaute ja kokonaisarvosana. Tavoitteena on asiakaspalautteen asteikolla 1–5 saada arvosanaksi yli 4.	Maaseutuviranomaistoiminnan asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan loppuvuodesta. Asiakkaille 11.12.2023–10.1.2024 toteutetussa asiakastyytyväisyyskyselyssä saatu arvosana oli 4,3. Vastausprosentti oli 44.	Toteutuu

HALLINTOPROSESSI

Hallintoprosessi tukee kunnan luottamushenkilöorganisaatiota ja ohjaa palvelualueita sekä koko kuntakonsernia toimimaan hyvän hallinnon mukaisesti. Hallintoprosessin tehtävänä on edistää kunnan digitalisaatiota sekä asiakaslähtöistä palvelutoimintaa. Hallintoprosessiin kuuluvat Digipalvelut, Palvelukäytävä sekä hallinto- ja asiantuntijapalvelut ja tiedonhallinta. Palvelukäytävä vastaa kunnan monipuolisesta asiakaspalvelusta niin Lempäälän kuin valtiollisen asiointipisteen puitteissa.

Teema	Talousarviota- voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- päi- vitys
Palvelui- den ja toimin- nan ke- hittämi- nen	Kuntaorganisa- ation tietoturva- ja tietosuojaosami- nen lisääntyy vuo- desta 2023 vuo- teen 2024.	Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojakyselyn tulokset paranevat. Kyselyssä on 14 tietoturvateemaa, jotka voivat olla vastaa- jalle tuttuja, kertausta vaativia tai osaamista ei ole. Tavoitteena on, että jokaisen teema osalta vä- hintään 90 % vastauksista on tuttu tai kertausta vaa- tiva.	Tietoturvakysely toteutet- tiin alkuvuodesta 2024. Tu- loksissa oli tapahtunut pa- rannusta. Erityisesti "ker- tausta vaativat" -vastauk- set olivat vähentyneet. Vuodelle 2024 asetetussa 90 % tavoitteessa oli 9/14 kysymyksestä. Tulos on sama kuin vuonna 2023, vaikka parannusta oli ta- pahtunut.	Toteu- tuu osit- tain
Palvelui- den ja toimin- nan ke- hittämi- nen	Digipalveluiden työn parempi or- ganisointi, sekä palvelualueiden aktiivinen tukemi- nen. Palvelupyynn- töjen kirjausjärjes- telmän laajentami- nen opetuksen häi- riötilanteiden kir- jaamiseen.	Seurataan palvelupyynn- töjen ja opetuksen häi- riöpyyntöjen onnistumista pyyntökohtaisella palau- tekyselyllä asteikoilla 1–4. Tavoitteena 3 (=tyytyväi- nen). Suoritetaan sähköi- nen kysely kunnan digipal- veluiden toimivuudesta asteikolla 1–5, tavoit- teena 3.5.	1.1.–31.8.2024 välillä on kirjattu 728 palvelupyynn- töä kirjausjärjestelmä Put- keen. Saatujen palauttei- den keskiarvo oli 3,73 (as- teikolla 1–4). Opetuksen häiriötilantei- den käsittely on aloitettu kirjausjärjestelmä Putkessa 7.5.2024. Sähköistä kyselyä henkilös- tön tyytyväisyydestä di- giyksikön palveluihin ei ole vielä toteutettu.	Toteu- tuu

Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Palvelulupauksemme mukaisesti asiakaspalautteeseen vastataan kolmen vuorokauden sisällä palautteen saapumisesta.	Palautekanavan vastausaika pysyy kolmen työpäivän sisällä palautteen saapumisesta.	Palautteita on saapunut sähköiseen palautejärjestelmään ajalla 1.1.2024–31.8.2024 yhteensä 1 297 kpl ja keskimääräinen vastausaika on 1 päivä ja 21 tuntia. Vuonna 2023 palautteita tuli vastaavalla ajanjaksolla 1 108 kpl ja vastausaika oli 2 päivää 11 tuntia.	Toteutuu
---------------------------------------	--	--	--	---

HENKILÖSTÖPROSESSI

Henkilöstöprosessi ohjaa ja tukee palvelualueita ja koko kuntakonsernia toimimaan yhteisten pelisääntöjen mukaisesti palvelussuhde-, työkyky- ja hyvinvointiasioissa, viestinnässä sekä kehittämisessä. Henkilöstöpalvelut vastaa keskitetystä esihenkilöiden kehittämisestä sekä tukee esihenkilöitä ja johtajia haastavissa henkilöstö- ja viestintätilanteissa.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- napäi- vitys
Henki- löstö	Huolehdimme henkilöstömme työhyvinvoinnista, työssä jaksamisesta ja työkyvystä	Fiilismittari keskiarvo 3,5. Vakituisen henkilöstön työkyvyttömyyspoissaolosten vähentyminen vuodesta 2023. Paras työpaikka -kärkihankkeen kehittämissuunnitelma laadittu ja työskentely aloitettu. Työskentelyä tehdään sekä operatiivisen johtamisjärjestelmän että poliittisen johtamisjärjestelmän parissa. Henkilöstöetuudet on paketoitu uudelleen ja uusi järjestelmä on otettu käyttöön.	Fiiliskyselyn keskiarvo tammi-huhtikuulta on 3,6. Työkyvyttömyyspoissaolot ovat vähentyneet 2,19 % vuodesta 2023. Paras työpaikka -kärkihankkeen kehittämissuunnitelma on laadittu ja työskentely on aloitettu. Työskentelyä tehdään sekä operatiivisen johtamisjärjestelmän että poliittisen johtamisjärjestelmän parissa. Henkilöstöetuuksien uudistaminen on valmistelussa niin, että etuudet ovat käytössä 1.1.2025.	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kunnan brändin kirkastaminen ja viestinnän suunnitelmallinen kehittäminen sekä rekrytointiviestinnän uudistaminen.	Visuaalinen ilme päivitetty kautta linjan eri medioissa ja läpi organisaation. Rekrytointiviestinnän uusi toimintamalli on suunniteltu ja otettu käyttöön.	Visuaalista ilmettä ei ole vielä päivitetty eikä valmistelua aloitettu. Kuntarekryn lomakkeet on uudistettu ja uudet hakupohjat on tehty. Anonyymi rekrytointi, josta on pilotti vuoden 2024 loppuun, on otettu käyttöön.	Toteutuu osittain

TALOUSPROSESSI

Talousprosessi ohjaa ja tukee toimielimiä, palvelualueita ja koko kuntakonsernia edistämään kuntastrategiaa yhteisillä kokonaistalouden tavoitteilla. Vuodesta 2020 lähtien kirjanpito- ja reskontrapalveluista on vastannut in house -yhtiö Sarastia Oy. Kunnan omaa henkilöstöä käytetään talouden asiantuntijapalveluihin ja laskutuspalveluihin.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- napäi- vitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Tuotettu talousinformaatio on ajantasaista ja ennakkoivaa.	Talousinformaation laatua ja sisäisen palvelun toimivuutta havainnoidaan vuosittain loppuvuodesta tehtävällä käyttäjäkyselyllä. Tavoitearvosana asteikolla 1–5 vähintään 3,5. Myös Sarastian tuottaa talouspalveluiden osuutta havainnoidaan erillisellä käyttäjäkyselyllä. Tavoitearvosana asteikolla 1–5 vähintään 3,5.	Talouspalvelut kokosi kunnan talousarviovalmistelua varten kokonaistalouden suunnitteluohjeen. Ohjeella talouden kehitystä tavoitteellistettiin vuosille 2025–2027 siten, että se sisälsi näkymän talouden kokonaissopeutuksen tarpeesta mukaan lukien myös jo päätetyn sopeuttamisohjelman toimeenpanon. Suunnitteluohjeella lautakuntien talousarviovalmistelulle luotiin yhteinen tavoite kunnan alijäämäisyyden katkaisusta vuoteen 2027 mennessä. Lisäksi eri toimielinten kuukausittaista talouden seuranta on tuettu mahdollisimman hyvin, jotta kuluvan vuoden talousarvio toteutuisi ennakoitusti.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Sisäisten asiakkaiden talousosaaminen paranee.	Sisäisten asiakkaiden käyttäjäkyselyllä vähintään 2/3 vastaajista kokee talousosaamisensa parantuneen.	Kysely toteutetaan siten, että tilinpäätökseen saadaan käyttäjäpalautetta koko toimintavuoden ajalta.	Toteutuu

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	TA 2024 muu- tos	MTA 2024	To- teuma 31.8.20 24	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	4 979	3 484	300	3 784	2 544	67,2 %
Toimintamenot (ulk)	-51 683	-51 200	306	-50 894	-34 582	67,9 %
Toimintakate (netto)	-46 704	-47 716	606	-47 110	-32 038	68,0 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	9 181	7 840	0	8 140	5 361	65,9 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-70 343	-70 436	0	-70 130	-47 379	67,6 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-61 162	-62 596	0	-61 990	-42 017	67,8 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-14	0	-14	-9	66,6 %
Muut lask. vyörytystulot	580	507	0	507	459	90,5 %
Muut lask. vyörytyskustannukset	-3 355	-4 111	0	-4 111	-2 605	63,4 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-73 711	-74 561	0	-74 255	-49 993	67,3 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Elokuun lopussa kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisen käyttösuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 67,9 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 68 %. Elokuu tilanteen perusteella näyttää siltä, että opetuspalveluiden kotikuntakorvausmenot ylittyvät noin 160 000 € ja kotikuntatulot alittuvat noin 22 000 €. Näihin kustannus- ja tuloeriin ei kunta voi omilla toimillaan vaikuttaa. Koulukuljetussopimusten hintoihin tehty välttämättömät korotukset lisäävät kuljetuskustannusten ylitysuuhkaa.

Sopeutustoimenpiteet arjen toiminnoissa näkyvät eri tehtäväalueilla yksiköiden toiminnoissa, erityisesti henkilöstökuluissa sekä aineiden ja tarvikkeiden hankinnoissa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot saattavat ylittyä arvioidusta vuoden 2024 aikana. Tampereen kaupunkiseudulla on päätetty, että 1.8.2024 tehdään palveluseteliin indeksitarkistus. Tämän vuoden osalta ei palvelusetelin arvoon tehdä muita korotuksia palvelutuottajien esityksistä huolimatta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenevät jälleen 1.8.2024 indeksitarkistuksen myötä. Tulorajat nousevat noin 5 %, mikä tarkoittaa sitä, että yhä harvempi varhaiskasvatuksen asiakas maksaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksua. Indeksitarkistus on huomioitu talousarvion 2024 valmistelussa maksutuottoja alentavana tekijänä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella on tehostettu yksikkötason taloudenseurantaa ja kiinnitetty erityistä huomioita hankintojen osalta perusteisiin ja hankintaohjeiden noudattamiseen.

Granite-järjestelmän käyttöönotto on lisännyt säännönmukaista riskienhallintaa ja -tietoisuutta. Huolestuttavaa on yksittäisten oppilaiden haastava ja ennakoimaton käyttäytyminen, mikä osaltaan kuormittaa koko kouluyhteisöä. Päiväkotien ja koulujen kokonaisturvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT, KASVATUS JA OPETUS

Hallinto ja alueelliset palvelut, kasvatus ja opetus vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Lempäälän kunta järjestää perusopetuslain (21.8.1998/628) mukaista koululaisten aamu- ja ilta-päivätoimintaa peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kolmannelta yhdeksänteen vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Kohtaamispaikat (entiset perhetuvot) toimivat Lempäälän keskustassa, Kuljussa ja Sääksjärvellä. Kohtaamispaikkatoimintaa toteutetaan yhteistyössä kunnan, Pirkanmaan hyvinvointialueen, seurakunnan, oppilaitosten ja erilaisten yhdistysten kanssa. Toiminnan tavoitteena on mahdollistaa lasten ja perheiden osallisuus, vahvistaa vanhemmuutta, edistää perheiden voimavaroja ja hyvää arkea, vähentää perheiden yksinäisyyden kokemuksia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Lisäksi seurataan kotihoidontuen kuntalisäpilotin vaikututusta asiakasmääriin.

Lempäälän lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava toisen asteen oppilaitos. Lukion tehtävänä on mahdollistaa opiskelijoilleen nykyaikainen ja korkeatasoinen koulutus pohja siten, että heillä on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja edelleen työelämään. Virta-kampus on moderni ja yhteisöllinen toisen asteen oppimisympäristö (Lempäälän lukio ja Tredun ammatillinen koulutus), jonka monipuolinen ja tulevaisuuteen suuntaava koulutustarjonta osaltaan mahdollistaa perusopetuksen jälkeisen koulutuksen ja sivistyksen omassa kunnassa.

Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden kuntien muodostama Pirkan opisto järjestää yleissivistävää ja harrastuksia tukevaa koulutusta sekä taiteen perusopetuksen opetuspalveluja neljään opiston jäsenkuntaan.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan-nepäi-vitys
Palvelui-den ja toimin-nan ke-hittämi-nen	Sijaispoolin vaikuttavuus talouden ja toiminnan osalta haastavassa henkilöstön	Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen sijaiskulujen 30 % alenema TP2022 verrattuna (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja	Sijaiskulut ovat alentuneet TP 2022 tietoihin verrattuna sijaisten palkkojen osalta 20 % ja työvoiman vuokrauksen osalta 74,7 %. Sijaiskulujen tehtäväalueittaisen seurannan perusteella vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt erityisesti	Toteutuu

	rekrytointilanteessa (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki).	iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki)	varhaiskasvatuksessa sekä vaativan erityisen tuen luokissa sijaispoolin perustamisen ja sisäisten sijaistamiskäytänteiden tarkentamisen myötä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan osalta sijaiskäytänteitä on tarkisteltu ja tehty kokonaisuutta tukevia uudistuksia, mm. kyläkouluilla toimivien ohjaajien esihenkilötoiminnan osalta. Lisäksi sijaispoolin toimintaa on kehitetty lisäämällä varhaiskasvatusyksiköihin ja isoille alakouluille kiinteitä sijaispoolilaisia. Paikoin haasteena on ollut sijaispoolilaisten rekrytointi- ja pysyvyshaasteet. Sijaispoolitoiminta laajeni ruokapalveluihin ja opepoolin myötä isoille alakouluille (kaksi resurssiopettajaa) 1.8.2024 lähtien.	
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Kotihoidon tuen kuntalisäpilotin kokonaisvaikutavuus	Vaikuttavuustutkimus (talous, henkilöstö, perheet) valmiina 05/2024. Pilotissa mukava olevien perheiden määrä. Pilotissa mukana olevien lasten ikäkauma alle 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista, yli 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista. Varhaiskasvatuksen aloituksen siirtymien pilotissa mukana olevien lasten osalta. Keskiarvo,	Kotihoidontuen kuntalisäpilotin vaikuttavuustutkimus esiteltiin luottamustoimielimissä 4/2024. Kotihoidontuen kuntalisäilottiin vol. 2. on hyväksytty mukaan 178 perhettä, joissa osallistuvia lapsia on yhteensä 249, joista alle 2-vuotiaita on 81,5. Koko pilotin ajan (10 kk) on mukana 62 perhettä (34,8 %, vol. 1: 35,8 %). Kahdeksan perhettä on perunut osallistumisensa pilottiin, ja heidän tilalleen on otettu perheitä varasijaliselta. Syitä osallistumisen perumiselle ovat: muutto toiselle paikkakunnalle, lapsen siirtyminen/pitäminen varhaiskasvatuksessa tai vanhempainpäivärahakausien muutokset. Varasijalla on nyt yhdeksän perhettä, keskimäärin	Toteutuu

		montako kuukautta aloitus on siirtynyt.	kaksi perhettä ilmoittautuu varasijalle kuukausittain. Varhaiskasvatuksen paikkatilannetta seurataan kasvatus- ja opetuslautakunnassa kuukausittain. 8/2024 tilanne: laskennallisia paikkoja vapaana 100,2 paikkaa (29 paikkaa / alle 3-vuotiaat ja 45 yli 3-vuotiaiden paikkaa). Arvio vapaista laskennallisista varhaiskasvatuspaikoista 12/2024 on 77 paikkaa (14 alle 3 v. / 47 yli 3 v.), mutta tilanteet saattavat muuttua nopeastikin.	
--	--	---	---	--

OPETUSPALVELUT

Esi- ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen oppimis-, kasvu- ja kehitysedellytyksiä yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Esiopetuksen avulla vahvistetaan lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Perusopetuksessa tietojen ja taitojen oppiminen lisääntyy, mutta edelleen on tärkeää vahvistaa esiopetuksessa aloitettua arkielämän valmiuksien oppimista. Toiminnassa tähdätään myös siihen, että oppilaat saavat edellytystensä mukaiset valmiudet jatko-opinnoissa pärjäämiselle.

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oppimista, kasvamista ja kehittymistä itseään, kanssaihmissiään ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja joustavana perusopetuksena. Oppimisen ja koulunkäynnin tukena annetaan tehostettua ja erityistä tukea lähtökohtaisesti muun opetuksen yhteydessä.

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen kouluverkossa on yksitoista koulua. Alakouluista (esi-6. lk.) kuusi on kyläkouluja ja neljä isoja alakouluja, Yläkouluja (7.–9. lk.) on kolme. Oppilaita on lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 3 730.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Esi- ja perusopetuksessa panostetaan digitalisaatioon ja sen kehittämiseen. Opetuksen tarkoituksena on kasvattaa kuntaan ja yhteiskuntaan toimijoita, jotka ovat pienestä pitäen aloittaneet tietotekniikan käytön ja joilla on uskallusta kehittää rohkeasti tulevaisuuden digitaalisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että teknologian kehitys näytetään positiivisena ja mahdollisuuksia tarjoavana ilmiönä. Esi- ja perusopetuksessa lisätään	Mittareina käytetään kyselyitä, jotka suunnataan oppilaille, henkilökunnalle sekä huoltajille. Lisäksi hyödynnetään opetuksen digitiimiltä kerättyä aineistoa, joilla mitataan sitä, kuinka käytännössä opetussuunnitelman mukainen digitalisaatio toteutuu. Vuonna 2024 Lempäälässä on 1:1 -laitteet kunnan kaikilla 4., 5., 7. ja 8. luokalaisilla. Mittarina käytetään myös talousarviotavoitetta.	Kyselyn perusteella oppilaskoneiden käytön ja hyödynnettävyyden osalta on vaihtelua. Kehittämistoimenpiteenä on digitaalisen kehittämisen suunnitelman mukainen käytön monipuolistaminen ja hyödyntäminen. Henkilökohtaisten oppilaskoneiden hankinta menee tauolle kunnanvaltuuston sopeuttamispäätöksen 24.4.2024 mukaisesti. Hankitut henkilökohtaiset oppilaskoneet ovat käytössä vuosiluokilla 5 ja 8.	Toteutuu osittain

	perinteisten toimenpiteiden ja ajattelun ohella kokonaan uudenlaista ja innovatiivista lähestymistapaa. Esi- ja perusopetuksessa kiinnitetään lisäksi huomiota digitaalisten laitteiden määrään, laitteiden yhteensopivuuteen, verkkoyhteyksiin ja tekniseen tukeen. Lisäksi mahdollistetaan työntekijöiden digitaalinen täydennyskoulutus.		Tampereen kaupunkiseudun yhteistyönä on laadittu Tampereen seudun opetuksen digitaalisen osaamisen suunnitelma. Ko. suunnitelma perustuu Tampereen kaupunkiseudun seudun yhteiseen ICT-strategiaan, opetussuunnitelman velvoittaviin tavoitteisiin, Opetushallituksen ohjeisiin ja linjauksiin sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksiin.	
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kouluyhteisöjen (vuosiluokat 0–9) hyvinvoinnin, turvallisuuden ja koulupysyvyyden tukeminen. Koulupoissaoloihin pyritään vaikuttamaan sekä ennaltaehkäisevästi että vahvasti kouluun kiinnittymistä tukien. Koulupysyvyyden sekä oppilaiden hyvinvoinnin parantamisessa tullaan osallistamaan oppilaskuntia, koulujen henkilökuntaa sekä huoltajia. Hyvinvoinnin vahvistamisella koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä tulee vähenevään.	Koulupysyvyyttä tarkastellaan koulupoissaoloja seuraamalla koulukohtaisesti neljä kertaa lukuvuoden aikana. Työn ja toiminnan vaikutuksia seurataan tiiviillä yhteydenpidolla koulujen henkilökunnan sekä huoltajien kanssa. Mittareina käytetään poissaolotuntien seuraamista ja oppilaskunnille sekä huoltajille järjestettävillä kyselyillä. Osallistamisen vaikutuksia mitataan edellä mainituilla kyselyillä.	Varhaista puuttumista ja yhteistyötä kotien kanssa on kehitetty entisestään mm. yhteisöllisen opiskeluhuollon osallistamisen myötä. WilmaRobotti on koettu edelleen hyödylliseksi, koska poissaoloihin pystytään tarttumaan nopeasti ja huoltajat saavat välittömästi tiedon. Koulujen johtoa ja henkilöstöä on koulutettu uuden Tampereen kaupunkiseudun läsnäolomallin mukaan ja vko 43 lähtien myös WilmaRobotin poissaoloseuranta on päivitetty seudulliseen malliin.	Toteutuu

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Lempäälän kuntastrategia toteutuu varhaiskasvatuspalvelujen vision ”*Lapsuus Lempäälässä - vahva silta tulevaisuuteen*” kautta. Varhaiskasvatuksen palvelulupaus ”*Autamme jokaista lasta kipeämään omalle vuorelleen, niin korkealle kuin mahdollista, yhteistyössä häntä ympäröivien turvallisten aikuisten kanssa*” konkretisoi varhaiskasvatuksen visiota.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaan kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät monipuolisia palveluita varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatusta tulee olla saatavilla kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, lähipalvelun periaatteella, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Lempäälässä on 16 kunnallista päiväkotia ja 4 yksityisen palvelutuottajan palvelusetelipäiväkotia. Kunnallisia, kotona toimivia perhepäivähoitajia on 8 ja yksityisiä kotona toimivia perhepäivähoitajia 7 kappaletta. Yksityisiä ryhmäperhepäivähoitokoteja on 2 kappaletta.

Teema	Talousarviota- voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Ti- lan- päi- vitys
Palvelui- den ja toimin- nan ke- hittämi- nen	Laadukas koko- päiväpedago- giikka varhais- kasvatuksen ar- jessa, jossa ta- voitteet asete- taan aikuisten toiminnalle, las- ten tarpeisiin pohjautuen.	Huoltajien kanssa käytävät varhaiskasvatuksen aloi- tuskeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti. Huoltajien kanssa käytävät lapsen varhaiskasvatus- suunnitelmakeskustelut toteutuvat 100-prosentti- sesti. Pedagogisesti painottu- neet asiakastytyväisyys- kyselyt, tavoitekeskiarvo 4, arviointiasteikolla 1–5.	Aloituskeskustelut ovat toteu- tuneet 100 %;sesti. Lapsen varhaiskasvatussuunni- telmakeskustelut ovat toteu- tuneet 100 %;sesti. Asiakastytyväisyyskysely to- teutettiin aikavälillä 20.5.- 2.6.24. Vastauksia varhaiskas- vatuksen asiakastytyväisyys- kyselyyn saatiin huoltajilta 267 kpl, asiakasperheitä varhais- kasvatuksessa 770. Vastaus- prosentti 35,6 %.	To- teu- tuu

		Lasten asiakastytyväisyyskyselyt, arviointias- teikko hymynaamat, ta- voite 90-prosenttisesti hy- myä.	Talousarvioon asetettu tavoit- tetaso 4, arviointiasteikolla 1– 5, saavutettiin kaikissa osa-alu- eissa. Lasten asiakastytyväisyyskysely toteutettiin samanaikai- sesti huoltajien kyselyn kanssa. Lapset saivat vastata kysymyksiin tunnetilaa kuvaa- vien hymynaamojen avulla, ipadeja hyödyntäen. Lapset vastasivat kyselyyn varhaiskas- vatuspäivän aikana. Lasten ky- selyssä osa-alueet saivat hy- myä keskiarvona 85 %:sesti.	
Palvelui- den ja toimin- nan ke- hittämi- nen	Nivelvaiheyh- teistyön kehit- täminen ja tii- vistäminen esi- ja perusopetuk- sen kanssa, ehdyttämään 5- vuotiaiden siir- tymistä varhais- kasvatuksesta esiopetukseen. Arjen vuoropu- helun lisäämi- nen varhaiskas- vatuksen henki- löstön ja esi- ja perusopetuk- sen henkilöstön kanssa.	Nivelvaiheyhteistyön vuo- sikellorunkoon suunnitel- lut tapaamiset ja koulutuk- set toteutuvat toiminta- vuoden aikana.	Nivelvaiheyhteistyön vuosikel- lorungon mukaiset tapaamiset ovat toteutuneet suunnitel- lusti. Nivelvaiheen siirtopalaveri on pidetty ja siihen osallistuivat kaikki 5-vuotiaiden ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat ja tulevat esiopettajat. Tapaa- misessa olivat mukana myös varhaiskasvatusyksiköiden joh- tajat ja alakoulujen rehtorit. Nivelvaiheyhteistyön käytän- teitä on arjessa muovattu vie- läkin paremmin toimintaa pal- veleviksi.	To- teu- tuu

RUOKAPALVELUT

Ruokapalvelut toimii kunnassa 1.1.2023 lukien tulosvastuullisena tehtäväalueena tuottaen ruokapalvelut kunnan päiväkoteihin ja kouluihin. Ruokapalvelut vastaa ruokapalvelun toiminnan suunnittelusta, aterioiden valmistuksesta, kuljetuksesta sekä tarjoilusta asiakaskohteissa. Ruokapalvelut tuottaa aterioita 32 asiakaskohteeseen noin 4 500 asiakkaalle. Toiminta on ammattitaitoista, taloudellista ja asiakaslähtöistä. Ruokapalvelut kehittää aktiivisesti toimintaa kuntastrategiasta nousevien tarpeiden mukaisesti ja panostaa erityisesti asiakkaiden hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen. Ruokakasvatus on kiinteänä osana arkea, jolla edistetään kuntalaisten hyvinvointia yhdessä muiden kunnan toimijoiden kanssa

Teema	Talousarviota- voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- nepäi- vitys
Palvelui- den ja toi- minnan kehittämi- nen	Sijaispoolin valmis- telu, jolla pyritään turvaamaan jat- kossa henkilöstön saatavuus sekä tur- vaamaan palvelun sujuvuus sekä ta- loudellinen vaiku- tus.	Sijais- ja henki- löstövuokrauk- sen määräraho- jen maltillinen käyttö (tavoit- teena käytön vä- hentyminen 10– 15 %)	Sijaispooli on otettu käyttöön 1.8 alkaen. Perehdytys käynnistetty ja toimintaa aloitettu vakiinnutta- maan.	Toteu- tuu
Hyvin- voinnin ja terveyden edistämi- nen (Hyte)	Lisätään kannusti- mia osallistua yh- teiseen kouluruo- kailuun.	Mittari: 8. ja 9. luokkalaisten osallistumispro- sentti kouluruo- kailuun (tavoit- teena kasvaa 10 %-yks)	Yläkoulujen ruokailuaktiivisuutta mitattiin edellisten vuosien tapaan lautaslaskennalla 11.9.- 25.9.2024 mukaan lukien Kanavan koulu. Saa- tuja tuloksia hieman vääristää 9.luokkalaisten TET-jakso. Lasken- nassa oli myös huomioitu kotita- loustunnit, mutta ei mahdollisia poissaoloja. Sääksjärven koulun ruokailuaktiivi- suus oli 69,89 % (2023: 72,8 %), Hakkarin koulussa 89,94 % (2023: 79,9 %) ja Kanavan koululla 74,83 % (ei vertailutietoa) yläkoululaisten osalta. Ruokailuun osallistumisak- tiivisuus on parantunut Hakkarin ja Kanavan koululla, kun taas Sääks- järven yläkoulussa heikentynyt.	Toteu- tuu osit- tain

			Seuraamme jatkossakin tilannetta ja pyritään löytää tapa kannustaa kouluruokaluun osana arjen hyvinvointia	
--	--	--	--	--

YHTEISÖLAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	TA 2024 muu tos	MTA 2024	Toteuma 31.8.2024	To- teuma %
Toimintatulot (ulk)	348	341	0	341	200	58,6 %
Toimintamenot (ulk)	-3 836	-4 045	989	-3 056	-2 138	69,9 %
Toimintakate (netto)	-3 488	-3 704	989	-2 716	-1 938	71,4 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	352	341	0	341	200	58,6 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-6 369	-7 256	0	-6 268	-4 060	64,8 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-6 017	-6 915	0	-5 927	-3 861	65,1 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-379	-727	0	-19	-62	320,8 %
Muut lask. vyörytystulot	576	534	0	534	408	76,5 %
Muut lask. vyörytyskustannukset	-961	-840	0	-840	-688	81,9 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä pois- tot)	-7 709	-8 823	0	-7 127	-4 810	67,5 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Elokuun lopussa yhteisölautakunnan alaisen käyttösuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 69,9 % ja toimintakatteen toteumaprosentti 71,9 %. Tässä vaiheessa merkittävimmät yksittäiset talouden poikkeamat liittyvät hankkeisiin ja nuorisopalveluiden uusiin toimintoihin. Hankkeiden avustustuotot tarkistetaan vuoden aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Varhaisnuorten (9–11 -vuotiaat) levottomuus Lempäälä talossa on ollut alkuvuonna 2024 uusi ilmiö. Pääkirjastolla työskentelevien kokemukset lasten ja nuorten kohtaamisen haasteista ovat nousseet erityiseen tarkasteluun.

Liikuntapalveluissa henkilöstön vaihtuvuus on aiheuttanut katkoja palvelutuotannossa.

Elokuun lopussa lasten ja nuorten kohtaamisen tilannekuva ja toimenpiteet on päivitetty. Kirjastonuorisotyö jatkuu sovitusti, kirjaston ja palvelukäytävän osaamista vahvistetaan, koteja tiedotetaan yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen kanssa, yhteistyö Pirhan ja Ankkuripoliisin kanssa on rakenteilla ja kirjaston valvottavuutta on lisätty teknisin ratkaisuin.

YHTEISÖPALVELUIDEN HALLINTO- JA ALUEELLISET PALVELUT

Yhteisöpalveluiden palvelualue on neljän tehtäväalueen kokonaisuus: kirjastopalvelut, liikunta- palvelut, nuorisopalvelut sekä kulttuuripalvelut. Yhteisöpalvelut on hyvinvointia edistäviä palveluita, jotka kohdentuvat kaikkiin väestöryhmiin eri elämäntilanteiden vaiheissa ja aktivoivat kuntalaisia niin ohjattuun kuin omaehtoiseen toimintaan. Yhteisöpalvelut edistää osallisuutta kuntalaisia koskevissa keskeisissä palvelualueen päätöksissä osana kuntalain säädettävä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtäviään yhteistyössä kunnan eri toimialojen, julkisen-, yksityisen, kolmannen ja neljännen sektorin sekä kuntalaisten välillä.

Yhteisöpalveluiden hallinto- ja alueelliset palvelut vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lämpäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu yhteisöpalveluiden hankkeet, yhteisöbussi Lempi, osallistuva budjetointi, avustukset ja taiteen perusopetus sekä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työkoordinaation, yhteistyön ja raportoinnin osalta. Taiteen perusopetuksen osalta musiikin ja kuvataiteen perusopetusta järjestetään Pirkan opistossa. Kunnassa on tarjolla yksityisten oppilaitosten tarjoamana myös käsityön, musiikin ja teatteritaiteen taiteen perusopetusta.

Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtävissään lakia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 6 sekä lakia yleisistä kirjastoista, liikuntalakia, lakia kunnan kulttuuritoiminnasta ja nuorisolakia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatiossa vakiinnutetaan hyvinvoinnin edistämisen rakenteen toimintaa sekä kehitetään ja vahvistetaan järjestöyhteistyötä ja asukasosallisuutta kunnan hyvinvointityössä.	Hyvinvointityöryhmän ja kumppanuustiimien vuosikellot ovat käytössä Hyvinvoinnin edistämisen teemafoorumi osana järjestöyhteistyön rakenteita 2 krt/vuosi	Hyte-työryhmän ja kumppanuustiimien vuosikellot käytössä. Hyte-työryhmä kokoontunut vuoden aikana 8 kertaa. Hyte-foorumi on tulossa 15.10.	Toteutuu osittain

		Hyvinvointikysely asuk- kaille syksy 2024	Hyte-kysely tehdään syksyllä.	
		Hyvinvointiteemaiset asukasillat 2 krt/vuosi	Asukasilta tulossa Viihdy Lempäälä -ta- pahtumassa 5.10.	
Yhteisölli- syys ja osallisuus	Järjestöyhteistyön rakenteita vahviste- taan ja vakiinnute- taan yhteistyössä kunnan ja kolman- nen sektorin kanssa.	Järjestöfoorumi 1 krt/vuosi, Teemafoorumit 2 krt/vuosi/teema Uutiskirje yhdistyksille 11 krt/vuosi Kysely yhdistyksille 1 krt/vuosi	Järjestöfoorumi to- teutui 5/2024 Teemafoorumit: hyte- foorumi toteutuu tänä vuonna kerran, kult- tuurifoorumi toteutuu 4 krt/vuosi, seurafoo- rumi toteutuu 3 krt/vuosi, nuorisoofo- rumi toteutuu 2 krt/vuosi. Uutiskirje yhdistyksille lähtenyt 8/11 kertaa tänä vuonna. Tilaajia 189. Kysely yhdistyksille to- teutetaan syyskau- della.	Toteutuu

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalakia ja mahdollistaa eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänkulun eri vaiheissa. Liikuntapalvelut järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukee kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, sekä koordinoi ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntaneuvonta ohjaa ja tukee kuntalaisia liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntaneuvonnan palvelupolkua vahvistetaan huomioiden eri kohde- ja ikäryhmät.	Liikuntaneuvonta asiakkaiden määrä 50 hlö/vuosi.	Liikuntaneuvontaan on ohjautunut 31.8.2024 mennessä 36 eri henkilöä.	Toteutuu
	Kuntalaisen on mahdollista osallistua maksuttomiin matalan kynnyksen liikuntaryhmiin osana liikuntaneuvontaprosessia.	Matalankynnyksen ryhmiin ohjattujen liikuntaneuvonnan asiakkaiden määrä, 25 hlöä/vuosi.	Matalan kynnyksen ryhmiin on liikuntaneuvonnan kautta ohjautunut 9 henkilöä.	
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kehitetään yhdessä lasten, nuorten ja perheiden kanssa matalan kynnyksen toimintamalleja liikkumisen edistämiseksi.	Lapsille ja nuorille järjestettyjen ryhmien (4 uutta ryhmää) ja tapahtumien määrä (4 tapahtumaa/vuosi).	Lapsille ja nuorille on 3 erilaista uutta ryhmätoimintaa. Lapsille ja nuorille on toteutettu 7 eri liikuntatapahtumaa.	Toteutuu

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa lakia yleisistä kirjastoista tehtävänänsä yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjastopalvelut on tarkoitettu kaikille väestöryhmille. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden ja muiden yhteisöjen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Lempäälän kirjasto ottaa käyttöön omatoimiaukiolon, joka parantaa kirjastopalveluiden saavutettavuutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.	Omatoimiaukiolo lisää kirjaston aukiolotunteja 25 % Kirjaston kävijämäärä kasvaa 10 %	Omatoimisen asiointin toteuttaminen Kuljun ja Sääksjärven lähikirjastoihin on käynnissä. Tavoitteena, että omatoimiaukiolot ovat käytössä asiakkaille tämän vuoden aikana.	Toteutuu
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kirjastopalvelua tuotetaan tiimeissä, joiden toimintaa vahvistetaan ja kehitetään. Kuntalaiset voivat vaikuttaa kirjastoaineiston valintaan.	Tiimit valitsevat aineiston keskitetysti omalle kohderyhmälleen. Kohderyhmälle suunnattu kysely 2 krt / vuosi.	Keskitetty valintamalli on ollut käytössä helmikuusta 2024 lähtien. Kuntalaisia on osallistettu aineiston valintaan esimerkiksi lehtihankintojen ja lasten kokoelmien osalta.	Toteutuu

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Kehitetään kulttuuripalveluiden tiedonkeruun menetelmiä kunnan tapahtumien ja toiminnan hyvinvointivaikutusten mittaamiseksi.	Kulttuurikyselyn toteuttaminen 2 kertaa vuodessa Kunnan tapahtumien vaikutuksia mittaavan kriteeristön laatiminen	Seuraava kulttuurikysely toteutetaan tammikuussa 2025. Kriteeristö on työn alla ja valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä.	Toteutuu osittain
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Vahvistetaan erilaisia tapoja osallistua ja saavuttaa kulttuuria esimerkiksi vakiinnuttamalla kulttuurilähete- ja -luotsitoiminta osaksi kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta edistävää työtä.	Annettujen läheteiden lukumäärä 50 kpl ja lähetetoimintaan osallistuneiden lukumäärä 15 kpl Luotsausten lukumäärä 5 kpl	Annettujen läheteiden lukumäärää ei ole pystytty luotettavasti tilastoimaan. 3 henkilöä on osallistunut kulttuuriläheteellä PiiPoon 60+ -toimintaan. Läheteitä ei ole annettu kesän aikana, koska toiminta on ollut silloin tauolla. Kulttuuriluotsauksia ei ole toteutunut vuoden 2024 aikana.	Toteutuu osittain

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön kohderyhmä on alle 29-vuotiaat. Nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Riskien ja tarpeiden tunnistaminen sekä tuen tarjoaminen varhaisessa vaiheessa vahvistuu. Edistetään nuorten sosiaalista vahvistumista tavoittamalla uusia nuoria palveluihin ja lisäämällä sekä yhteisöpalveluiden että eri sektoreiden välistä yhteistyötä.	Saappaan koulutettujen vapaaehtoisten määrä (10 % kasvu). Jalkautuvan ja liikkuvan nuorisotyön päivät (80 kertaa vuodessa).	Saapastoimintaan ei ole koulutettu lisää vapaaehtoisia. Jalkautuvaa ja liikkuvaa nuorisotyötä ollut 31.8. mennessä 34 kertaa.	Toteutuu osittain
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Vahvistetaan koulunuorisotyön ja vapaa-ajan nuorisotyön parityöskentelymallia. Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja heitä kuullaan päätöksenteossa.	Työparityöskentely vähintään 12 tuntia viikossa. Nuoret osallistuvat vähintään 10 kertaa toiminnan suunnitteluun.	Työparityöskentely toteutuu suunnitelman mukaisesti. Nuoret ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun alkuvuoden aikana 20 kertaa.	Toteutuu

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	TA 2024 muu- tos	MTA 2024	To- teuma 31.8.20 24	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	8 658	9 900	0	9 900	5 398	54,5 %
Toimintamenot (ulk)	-21 583	-22 185	-849	-23 034	-14 278	62,0 %
Toimintakate (netto)	-12 925	-12 285	-849	-13 134	-8 880	67,6 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	26 431	28 804	0	28 804	17 811	61,8 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-21 832	-22 414	0	-23 263	-14 419	62,0 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	4 599	6 390	0	5 541	3 392	61,2 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-9 684	-10 590	0	-11 297	-6 867	60,8 %
Muut lask. vyörytystulot	428	351	0	351	278	79,2 %
Muut lask. vyörytyskustannukset	-846	-668	0	-668	-551	82,5 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-32 362	-33 672	0	-35 228	-21 837	62,0 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Elokuun lopussa yhdyskunnan palvelualueen palvelusuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 62,0 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 67,6 %. Yhdyskuntalautakunnan määrärahojen osalta kulut ovat toteutuneet ilman merkittäviä poikkeamia. Organisaatiouudistuksen myötä kunnanvaltuuston on päättänyt 24.4. siirtää muutokseen liittyvät määrärahat yhteisöpalveluiden palvelualueelta yhdyskunnan palvelualueelle ja nämä määrärahamuutokset on tehty.

Yhdyskuntalautakunnan määrärahojen tuottopuolella on merkittäviä riskejä toteumien kanssa. Tontinmyyntitulojen osalta on talouden ja rakentamisen suhdanteet vaikuttanut tontinluovutuksiin eikä arvioituja tontinmyyntituloja välttämättä saavuteta. Lisäksi Vuoreksen maanvastaanotto toiminta on loppunut, myyntituotto jää 92 000 euroa pienemmäksi kuin ennakoitiin. Toisaalta maan- ja kiinteistöjen vuokratuotot ovat kokonaisuudessaan ylittymässä noin 100 000 euroa arvioidusta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Nykyinen maailmantilanne ja rakennusalan sekä muiden alojen kustannusten nousu aiheuttaa yhä yhdyskunnan palvelualueelle sekä taloudellisia riskejä että viivästyttää tonttien myyntiä sekä hankkeiden liikkeelle lähtöä. Julkisen rakentamisen kustannukset eivät ole laskeneet. Valmistaudumme suhdanteiden elpymiseen laatimalla asemakaavavaravantoa.

Yhdyskunnan palvelualueella laaditaan kymmenen vuoden kokonaissuunnitelmaa kaavoituksen, infra- ja talonrakentamisen sekä tontinluovutusten suhteen, jotta tekeminen on yhä suunnitelmallisempaa tiukentuvien talousraamien puitteissa.

YHDYSKUNNAN HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT

Hallinto vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta, tietohallintopalveluista ja luottamushenkilöiden koulutuksesta. Hallinnon alaisuuteen kuuluu myös ympäristöterveydenhuollon seudullinen yhteistyö. Lisäksi palvelualueen hallinnon alla on kuntakeskuksen kehittämisen sekä Sääksjärven kehittämisen hankkeet, joiden toteuttaminen läpyleikkää koko palvelualueen.

Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto hoidetaan seutukunnallisesti kuuden kunnan kesken (Pirteva). Isäntäkuntana toimii Pirkkala. Ympäristöterveydenhuolto turvaa ohjauksen ja valvonnan keinoin kuntalaisille turvalliset ja terveelliset elintarvikkeet, asuinolot, elinympäristön, kulutustavarat ja kuluttajapalvelut.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Kehitämme keskusta-hankkeen kautta kunta-keskuksen vetovoimaa ja palveluita. Keskustakehän kortteleiden asemakaavoitustyötä viedään eteenpäin ja alueen infraa suunnitellaan eteenpäin ja rakentamista jatketaan.	Vähintään yksi uusi keskusta-kortteli lähtee vuoden 2024 aikana rakentumaan.	Rakentamisen huono suhdanne vaikuttaa hankkeiden viivästymiseen sekä lisäksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on tiukentanut ehtojaan vuonna 2023, mikä viivästyttää osaltaan hankkeita. Asemakorttelin ja korttelin 114 osalta hankkeiden suunnittelut ovat käynnissä.	Ei toteudu
Kasvu ja elinvoima	Sääksjärveä kehitetään elinvoimaisena asumisen, työpaikkojen ja logistiikan alueena. Sekä yleiskaavaa että asemakaavatyötä viedään eteenpäin. Sääksjärven aseman suunnittelua viedään eteenpäin yhteistyössä Väyläviraston kanssa.	Pääradan suunnittelu on käynnistetty liikennesuunnitelman osalta ja aseman suunnittelu on saatu MAL- rahoitukseen.	Sääksjärven aseman suunnittelua tavoitellaan edistettäväksi MAL-rahoituksen turvin. MAL5-sopimusneuvottelut on käyty ja sopimus on kunnissa hyväksymiskierroksella. Sääksjärven osayleiskaava tuodaan hyväksymiskäsittelyyn syksyn 2024 aikana.	Toteutuu osittain

TILAT JA RAKENNUTTAMINEN

Tilat ja rakennuttaminen hallinnoi kunnan kiinteistöomaisuutta ja vuokraa tilat kunnan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Tilat ja rakennuttamisessa huolehditaan kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilymisestä mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tilataan konserniyhtiö Lekitek Oy:ltä tai yksityisiltä toimijoilta.

Tilat ja rakennuttaminen hoitaa isojen talonrakennusinvestointien rakennuttamisen sekä kiinteistöjen peruskorjaushankkeiden rakennuttamisen. Hankinnat kilpailutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Tavoitteena on toteuttaa ARA:n avustuksen mukaiset lämmitystapamuutokset kuudessa kiinteistöissä.	Lämmitystapamuutokset saadaan toteutettu vuoden 2024 aikana suunnitelluissa kohteissa avustusehtojen mukaisesti.	Kuokkalan koulun sekä Kuokkalankulman ja Leikkiniityn päiväkotien lämmitystapa on muutettu maakaasusta maalämpöön. Moision koulun, sekä Aurinkolinnan ja Siskonlinnan päiväkotien lämmitystapa on muutettu maakaasusta kaukolämpöön. Lämmitystapamuutostyöt toteutettiin kesän aikana siten, että kohteiden toiminta pääsi alkamaan sovitun aikataulun mukaisesti. Urakat ovat pääosin valmiit 31.8.2024. Avustusehdot tulevat täyttymään.	Toteutuu

Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Laaditaan toimintamalli kunnan kiinteistöomaisuuden hallintaan ja systemaattiselle kehittämiselle. Tavoite edellyttää nykyaikaista kiinteistönhallintajärjestelmää, mitä on helppo käyttää ja sieltä saa tarvittavat tiedot luotettavasti, mm. PTS:t ja korjausvelan.	Laaditaan kiinteistöomaisuuden hallinnasta toimintamalli, mikä voidaan ottaa käyttöön seuraava vuonna.	Projekti käynnistetään syksyllä.	Toteutuu osittain
--	--	---	---	--

TONTTI- JA MITTAUSPALVELUT

Tontti ja mittauspalvelut tarjoaa mittaus-, kartta- ja paikkatietopalveluja sekä kunnan oman suunnittelun ja rakentamisen että ulkopuolisten toimijoiden tarpeisiin sekä vastaa kunnan maaomaisuuden hallinnasta, asuin- ja yritystonttien luovutuksesta ja vuokraamisesta, kunnan maaomaisuuden hallintaan liittyvistä sopimuksista sekä kunnan maaomaisuuden osto- ja myyntiprosessista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Maanhankinnat keskittään strategisen yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman mukaisille painopistealueille nauhataajamassa, Sääksjärven ja Marjamäen alueilla sekä mahdollisille muille kunnan intressien kannalta merkityksellisille alueille. Tavoite n.30 ha ostettua maata.	Toteutuneiden kiinteistökauppojen määrä strategisilla painopistealueilla (ha).	Toteuma n. 61 ha. Maakauppoja on tehty maapoliittisen ohjelman mukaisilla alueilla. Neuvotteluja on paljon käynnissä strategisesti merkittävillä ja maapoliittisen ohjelman mukaisilla painopistealueilla.	Toteutuu
Kasvu ja elinvoima	Tontinluovutukset tehdään talousarvion ja tontinluovutussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti kunnan kasvutavoitteet ja -resurssit sekä palveluverkon kantavuus huomioon ottaen.	Suunnitelmalisten tontinluovutusten toteutuminen (%).	Toteuma n. 70 % Yksi yritystonttikauppa on toteutunut; Lisäksi yksi yritystontti on luovutettu vuokraamalla. Asuntomessutontteja on luovutettu 16 kpl (AO/AP): 6 kpl on myyty ja 10kpl on vuokrattu. Asuntomessutontteja lukuun ottamatta suunniteltujen toteutuminen on epävarmaa. Talouden suhdanne-ennusteiden antama kokonaiskuva rakentajille on edelleen hyvin synkkä. Tilanne on kuitenkin selvästi kohentunut yritystonttien osalta.	Toteutuu osittain

INFRAPALVELUT

Tehtäväalueen tavoitteena on infrastruktuurin suunnittelu, toteuttaminen ja kunnossapito laadukkaasti, ympäristöä säästävästi ja kustannustehokkaasti siten, että vähennetään ympäristövai-
kutuksia ja tarjotaan monipuolisesti elämisen edellytyksiä. Lopputuotteina ovat korkeatasoiset
asuin-, yritys- ja yleiset alueet sekä kunnallistekniset järjestelmät.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita sekä houkuttelevuutta kulkumuo- tona.	Vähintään 75 % toteutu- neista liiken- neväylät ja vi- heralueet - hankkeista pa- rantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.	Liikenneväylät ja vi- heralueet hankkeita on käynnissä 12 kpl, joista kahdeksassa parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edelly- tyksiä (73 %).	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan ke- hittäminen	Haetaan kansainvä- listä viheralueiden Green Flag Award - tunnusta (GFA) Mylly- rannan tapahtuma- puistoon.	Myönnetty GFA-tunnus.	Myllyrannan tapahtu- mapuistolle myön- nettiin Green Flag Award -tunnus.	Toteutuu

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU

Tehtäväalueen tavoitteena on maankäyttö laadukkaasti, ympäristöä säästävästi ja kustannustehokkaasti siten, että vähennetään ympäristövaikutuksia ja tarjotaan monipuolisesti elämisen edellytyksiä. Lopputuotteina ovat korkeatasoiset asuin-, yritys- ja yleiset alueet sekä kunnallistekniset järjestelmät. Maankäytön suunnittelun tehtävänä on kunnan yleis- ja asemakaavoitus sekä strateginen maankäytön suunnittelu.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Painotamme yhdyskuntarakenteen täydentämistä nauhataajamassa ja joukkoliikenteen äärellä. Tehostetaan nykyinfran käyttöä ja pyritään vaikuttamaan kulkutapojen muutokseen. Kehitetään ilmastovaikutusten arviointia ja välineitä kaavan laatimisen yhteydessä.	Joukkoliikenteen vaikutuspiiriin (500 m linja-autopysäköistä tai juna-asemasta) sijoittuvan asemakaavoitetun asunovarannon määrä prosentteina koko varannosta on yli 80 %.	Asemakaava-alueen asunnoista 85 % ja varannosta 86 % on sijoittunut joukkoliikenteen äärelle nauhataajamaan. 80 % on ylittynyt joka vuosi vuodesta 2020 lähtien, joten toimet ovat olleet oikean suuntaisia. Tavoitteen voi ennakoida täyttyvän myös vuonna 2024. Kaavoituksessa kehitetään ilmastovaikutusten arviointia, ja seurataan kehityksessä olevia työkaluja.	Toteutuu
Kasvu ja elinvoima	Kaavoitamme monipuolisesti niin asunto- ja toimitilavarantoa kuin palvelutontteja.	Vuoden aikana valmistuu vähintään 6 kaavaa, jotka sisältävät asuntoja, toimitilaa ja vähintään yhden palvelutontin.	Kaavoja on valmistunut 6 kpl elokuun loppuun mennessä 2024: 3 kpl asemakaavoja Tarikantie, Punaportti, Pientalotonttien jakaminen 2023 (asuintontteja), 3 kpl yleiskaavoja; Hauralan eteläosan yk (asuntoja, palvelutontteja), Hauralan aurinkovoimalan yk, Marjamäen pohjoisosan yk (toimitilaa). Vuositavoite on toteutunut ja mahdollisesti tulee ylittymään.	Toteutuu

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminta painottuu lakisääteisten viranomaistehtävien (kuten luvat, ilmoitukset ja valvonta-asiat) toteuttamiseen.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta, valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamisen ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsitlemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Ympäristövalvonta käsittelee ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit. Ympäristönsuojelu huolehtii luonnon-, ilman- ja vesiensuojelusta, meluntorjunnasta sekä jätehuollon valvonnasta niin, että turvataan kestävästi kehittyvä, terveellinen ja viihtyisä sekä luontosuhteiltaan monimuotoinen luonnonympäristö.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Rakennusvalvonnan palvelun kehittäminen ja lupakäsittelyn sujuvuus lupa- ja ilmoitusasioissa. Keinoina mm. neuvontatilaisuudet rakentajille/suunnittelijoille.	Kyselyyn perustuva asiakastyytyväisyys 4/5	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan loppuvuodesta 2024/alkuvuodesta 2025.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Palvelujen sopeuttaminen ja kehittäminen uuden rakentamislain edellyttämällä tavalla.	Rakennusjärjestys, taksat ja delegoinnit päivitetty	Rakentamislakiin tulossa olevat muutokset (ns. Rakentamislain korjaussarja) ovat viivästyttäneet valmistelua. Kuntaliiton luonnos mallirakennusjärjestyksestä on saatu käyttöön ja rakennusjärjestysluonnos on tarkoitus asettaa nähtäville viranomaislautakunnan loka-marraskuun kokouksen myötä. Taksan valmistelun osalta odotetaan edelleen Kuntaliiton taksamallia. Hallintosääntömuutoksia on valmisteltu ja ne tarkoitus saattaa kunnanhallituksen käsittelyyn marraskuussa.	Toteutuu osittain

Ympäristö ja kestävä kehitys	Luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet	Uusi Metso-kohde perustettu kunnan maalle	Metso-kohdetta koskeva esitys Pirkanmaan ELY-keskukselle on toimitettu ja Pirkanmaan ELY-keskus on tehnyt kohteessa maastotarkastelun. Seuraavassa vaiheessa järjestetään neuvottelu alueesta kunnan ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa.	Toteutuu
------------------------------	---	---	--	---

KONSERNIYHTIÖT

LEMPÄÄLÄN VESI OY

Lempäälän Vesi Oy:n tehtävänä on toiminta-alueellaan turvata sopimusasiakkaidensa laatuvaatimukset täyttävän käyttöveden määrällinen saatavuus sekä huolehtia viemäriveriesien poisjohtamisesta ja käsittelystä huomioiden vesien- ja ympäristönsuojelulliset tavoitteet.

Lempäälän Veden tehtäväalueita ovat talousveden hankinta, käsittely ja jakelu toiminta-alueella, jätevesien johtaminen ja käsittely toiminta-alueella, hulevesien johtaminen hulevesiviemäröinnin alueella sekä vesihuoltoverkostojen ja -laitteistojen kunnossapito laitoksen alueella.

Lisäksi Lempäälän Vesi Oy myy muun infran rakentamis- / rakennuttamispalveluita yhdyskunnan palvelualueelle ja toimii infrarakennuskohteissa yhteistyössä muiden Lempäälän kunnan konserniyhtiöiden kanssa.

Osakeyhtiön henkilöstömäärä on 15 ja yhtiön hallituksessa on 5 jäsentä.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan- napäi- vitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Laskuttamattoman jätevesimäärän vähentäminen	Laskuttamaton jätevesi on alle 25 % käsitellystä jätevesimäärästä. Vuonna 2022 määrä oli 19,6 %. Laskuttamaton puhdas vesi on enintään 15 % käsitellystä jätevesimäärästä. Vuonna 2022 määrä oli 18 %.	Jätevesien osalta ollaan pääse- mässä tavoitteen. Puhtaan veden osalta tavoitteesta ollaan jää- mässä.	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Asiakasmaksut ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	Asiakasmaksut ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	Tavoitteeseen ei ole mahdollista päästä lähivuosina.	Ei toteudu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yleinen rakentaminen näyttää piristymisen merkkejä, joka parantaa liittymismaksujen kertymistä, joka osaltaan parantaa Lempäälän Vesi Oy:n tulosta.

LEMPÄÄLÄN LÄMPÖ OY / LEMPÄÄLÄN ENERGIA OY

Lempäälän Lämpö -konsernin toiminta-ajatuksena on tuottaa energiaa ja lämpöä helposti, kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti. Kaiken toiminnan lähtökohtana on tyytyväinen lopputukäyttäjä ja asiakas. Yhtiön visiona on olla innovatiivinen energia-alan edelläkävijä alueellaan. Lempäälän Lämpö Oy:n henkilöstön määrä on 8 ja hallitukseen kuuluu 3 jäsentä ja 3 varajäsentä.

Lempäälän Lämpö Oy:n täysin omistaman tytäryhtiö Lempäälän Energia Oy:n tehtävänä on toimia energiantuotantoyhtiönä ja Marjamäen alueen LEMENE energiayhteisön operaattorina. Yhtiöllä on oma toimitusjohtajansa, muu henkilöstömäärä on 4 ja hallitukseen kuuluu 5 jäsentä.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Lempäälän Lämpö -konsernin toiminta on taloudellisesti kannattavaa ja asiakashinnat ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	Lempäälän Lämmön käyttökate on vähintään 6 %. Vuonna 2022 käyttökate oli – 4,4 % (Lämpö). Lempäälän Energian käyttökate ei alene. Vuonna 2022 käyttökate oli 26,2 % (Energia). Lempäälän Lämmön rahoitustulos on vähintään 4 %. Vuonna 2022 rahoitustulos oli -7,3 % (Lämpö). Lempäälän Energian rahoitustulos ei alene. Vuonna 2022 rahoitustulos oli 23,1 % (Energia). Asiakashinnat ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	Lempäälän Lämmön käyttökate vuonna 2024/H1 oli 10,6 % ja Lempäälän Energian 30,9 %. Lempäälän Lämmön rahoitustulos vuonna 2024/H1 oli 10,9 % ja Lempäälän Energian 23,8 %. Asiakashinnat ovat n. 10 % korkeammat kaupunkiseudun keskiarvoon nähden. Valtakunnalliseen tasoon nähden hinnat ovat 3 % korkeammat. (ET tilasto 1.7.2024)	Toteutuu osittain
Ympäristö ja kestävä kehitys	Energiaomavaraisuuden parantaminen	Uusiutuvan energian tai hukkalämmön osuus tuotetusta kaukolämmöstä (90 %). Vuonna 2022 osuus oli 83,5 %.	Uusiutuvaa energiaa ei ole saatavissa markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti.	Toteutuu osittain

	hiilineutraa- leilla energia- lähteillä.		Uusiutuvan energian ja hukkalämmön osuus tuotetusta kaukoläm- möstä vuonna 2023 oli 70 %.	
--	--	--	---	---

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Lempäälän Lämpö-konserni edistää Lempäälän Lämmön ja Energian sulautumisprosessia. Lempäälän Lämpö -konsernin liiketoimintastrategia valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä. Strategiat luovat yhtiölle toimintaraamit ja ohjaavat toimintaa keskipitkällä ajanjaksolla.

Maakaasun hinta on vakiintunut saatavuuden ja valtakunnallisen infrastruktuurin parantumisen myötä. Balticconnector otettiin uudelleen käyttöön huhtikuussa 2024. Hintataso on kuitenkin korkeampi kuin ennen vuoden 2022 energiakriisiä.

Lempäälän Energian puunhankinnan kilpailutuksen ja toimittajapohjan laajentamisen kautta saavutetaan kilpailukykyä ja toimintavarmuutta. Sähkömarkkinat ovat vakiintuneet vuoden 2023 tasolle luoden selkeämpää markkinanäkyvyyttä lyhyellä ajanjaksolla. Sähkömarkkina osallistumista optimoidaan ja monipuolistetaan.

LEMPÄÄLÄN VUOKRAKODIT OY

Lempäälän Vuokrakodit Oy on Lempäälän kunnan omistama voittoa tavoittelematon vuokratalo-yhtiö. Yhtiön omistamia ja isännöimiä vuokra-asuntoja on noin 800 kpl. Yhtiön henkilöstömäärä on 6 henkilöä. Hallitukseen kuuluu 4 jäsentä ja 2 varajäsentä.

Yhtiö tuottaa kunnan tavoitteiden mukaista viihtyisää asumisenpalvelua huomioiden taloudellisuus ja sosiaalinen ympäristö. Yhtiö panostaa aktiivisesti laatuun ja kiinteistökannan kehittämiseen rakentamalla uusia kiinteistöjä ja korjaamalla vanhoja pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilan-nepäi-vitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Yhtiö tuottaa kohtuuhintaista asumisen palvelua.	Vuokrataso pysyy kaupunkiseudun keskiarvossa. Käyttöaste pysyy korkealla, väh. 97,5 %. Kumulatiivinen käyttöaste 9/2023 oli 98,97 %. Vaihtuvuus pysyy pienenä, alle 25 %. Kumulatiivinen vaihtuvuus 9/2023 oli 21,1 %.	Vuokratasossa ollaan keskitason yläpuolella. Käyttöaste 8/2024 kum 12 kk 98,43 % Vaihtuvuus 8/2024 kum. 12 kk 23,81 %	Toteutuu osittain

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Hyvä käyttöaste mahdollistaa yhtiön toiminnan. Käyttöaste on edelleen korkealla ja vapautuviin asuntoihin on löytynyt hyvin vuokralaiset. Vuoden 2024 korjaukset etenevät suunnitellusti.

LEMPÄÄLÄN KEHITYS OY

Lempäälän Kehitys Oy vastaa Lempäälän kunnan elinkeinoasioista ja kehittämisestä yhteistyössä kuntakonsernin kanssa sekä osallistuu Tampereen seudun elinkeinoyhteistyöhön palvelusopimuksen mukaisesti ja asetetun talousarvion puitteissa. Yhtiö tekee aktiivista yritys yhteistyötä, joka edistää edelleen Lempäälän yritysmyönteisyyden kehittymistä. Yhtiön henkilöstömäärä on neljä ja hallitukseen kuuluu viisi jäsentä.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Yhtiö edistää yritysten sijoitumista Lempäälään. Yhtiö edistää yritysten toimintaedellytyksiä Lempäälässä. Yritykset pysyvät ja kehittyvät Lempäälässä.	Kunnan yritystonttikauppojen määrä on vähintään 5. Yli 1 000 yritys kohtaamista tapahtumien, myyntitoiminnan, kontaktoinnin ja hankkeiden kautta.	Varattu / myyty 4 tonttia. Yrityskoh- taamisia 950 kpl	Toteutuu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yhtiön liiketoiminta ja talous toteutunut suunnitelman mukaisesti. Alkuvuoden aikana on työpanosta käytetty merkittävästi Lempäälän omien Hankintamessujen sekä Asuntomessu-projektiin liittyvään Koti Lempäälässä -tapahtuman järjestämiseen.

Kuluvan vuoden toimenpiteissä huomioidaan Lempäälän kunnan sopeutusohjelmassa esiin tulleet säästötoimenpiteet.

LEMPON PARKKIKIINTEISTÖT OY

Lempon Parkkikiinteistöt Oy on Lempäälän kunnan konserniyhtiö, jonka toimialana on omistaa, hallita, vuokrata ja ylläpitää pysäköintilaitoksia. Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Hallituksessa on tällä hetkellä neljä jäsentä. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa.

Lempon Parkki Oy on Lempon Parkkikiinteistöt Oy:n 100 % omistama tytäryhtiö. Yhtiön toimialana on pysäköintiliiketoiminta. Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Hallituksessa on tällä hetkellä neljä jäsentä. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa.

Lempon Parkkikiinteistöt Oy mahdollistaa Nova Lempäälä kehityshankeen toteutumisen eli Lempäälän kuntakeskuksen kehittymisen, tonttien myymisen ja radanvarren rakentamisen sekä yhdistää eri liikennemuodot toisiinsa. Kuntakeskuksen rakentaminen edellyttää tärinän, melun ja törmäyksen hallintaa. Nämä asiat otetaan haltuun pääsääntöisesti pysäköintilaitoksilla. Lempon Parkki Oy tuottaa pysäköintipalveluja Lempäälän kunnan alueella.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Asiakas (pysäköijä) kokee parkkeerauksen miellyttävänä, helposti saavutettavissa olevana, esteettömänä ja laadukkaana. Yhtiö luo kuntaan innovaatioita hyödyntävää ja maineeltaan hyvää pysäköintikulttuuria.	Asiakastyytyväisyyskyselyn yleisarvosana paranee edelliseen vuoteen verrattuna. Yleisarvosana vuonna 2022 oli 2,82.	Toteutus työn alla, valmistuu marras-joulukuussa 2024.	Toteutuu
Kasvu ja elinvoima	Pysäköintilaitokset ovat taloudellisesti itsekannattavia. Yhtiöiden tarkoituksena on toimia yhteiskunnallisesti kestävällä tavalla tiedostaen, että yhtiöiden tarkoituksena on palvella kuntaa ja kuntalaisia laajemman kehitysvision osana.	Operaattoriyhtiö Lempon Parkki Oy pystyy maksamaan käyttöasteeseen porrastettua vuokraa kiinteistönomistajalle Lempon Parkkikiinteistöt Oy:lle.	Operoiva yhtiö maksaa vuokraa kiinteistönomistajayhtiölle.	Toteutuu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Kun Länsipuolen pysäköintitalon kaava on saanut lainvoiman, yhtiö hakee omistajaohjausta toisen pysäköintitalon suunnittelun aloittamiseksi.

LEKITEK OY

LEKITEK Oy tuottaa Lempäälän kunnalle ja Lempäälän kuntakonsernin yhtiöille kiinteistöhuolto-, rakentamis-, siivous-, viher- ja liikuntapaikkapalveluita. Toiminnan tarkoituksena on asuin- ja elinympäristön ympärivuotisesta turvallisuudesta, viihtyisyydestä ja toimivuudesta huolehtiminen Lempäälässä. Lisäksi palvelemme Lempäälässä yksityissektoria in house -yhtiön rajoissa.

Yhtiössä työskentelee keskimääräisesti noin 120 työntekijää. Yrityksemme hallituksessa on 6 jäsentä. Muiden osakkaiden kuin Lempäälän kunnan tulee yhdessä nimetä kaksi hallituksen jäsentä.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Rakentamispalveluiden myyntilaskutusprosessin kehittäminen	Toimeenpano ja jalkauttaminen on valmis vuoden 2024 aikana.	Rakentamispalveluiden myyntilaskutusprosessi on käytössä ja jalkautettu henkilöstölle.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Konsernille myydään palveluista vähintään 95 %.	Konsernille myydään palveluista vähintään 95 %.	Palveluista myyty konsernille 96,17 %	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kunnan palvelusopimushinnoittelu on kilpailukykyistä, vastaa toteutuneita kustannuksia.	Kiinteistöhuollon ja siivouksen mitoitettujen tuntihinnat ovat vähintään 10 % markkinoille tuotettuja alhaisemmat.	Tarkastellaan vuoden mitaan ulkopuolisten hintojen suhdetta kunnan mitoitettuihin tuntihintoihin. Toteumatiedot saadaan vuoden päätyttyä.	Toteutuu osittain

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yhtiön talous on hieman edellä budjetoitua ja palvelua on tuotettu palvelusopimuksen mukaisesti. Helmikuussa tehty miinusmerkkinen muutostalousarvio vuodelle 2024, jossa karsittu liiketoiminnan muita kuluja säästötoimenpiteinä.

Rakentamispalveluiden tilausmäärät ovat tippuneet merkittävästi kuluvalle vuodelle, mikä johti alkuvuodesta rakentamispalveluiden henkilöstön lomautuksiin ja töiden uudelleen järjestelyihin. Tilausmäärien vähentyminen haastaa yrityksen toiminnan suunnittelua ja taloutta myös loppuvuoden osalta.

LEMPÄÄLÄN UIMAHALLI OY

Lempäälän Uimahalli Kiinteistö Oy on Lempäälän kunnan konserniyhtiö, jonka harjoittaa uimahallipalveluihin liittyvää liiketoimintaa ja vuokraa omistamansa maanalaisen uimahallin tiloja.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.8.	Tilannepäivitys	
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Maanalaisen uimahallin rakentaminen saadaan päätökseen.		Valmiusaste on 100 %	Uimahallin valmiusaste on 98 %	To- teu- tuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Uimahallin toiminta saadaan käyntiin.		Uimahalli avataan käyttäjille.	Palveluiden kilpailutukset on pääosin tehty.	To- teu- tuu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yhtiö jatkaa uimahallin rakentamista. Maailman tilanne, inflaatio ja henkilöstö resurssointi ovat vaikeuttaneet ja tulevat vaikeuttamaan hankkeen toteutusta. Yhtiö on tunnistanut nämä riskit ja tulee toimimaan minimoidakseen niiden toteutumisen ja niiden mahdolliset seuraukset. Rakentaminen saadaan päätökseen syyskuussa ja uimahalli avataan käyttöön syyslomaviikolla lokakuussa.